

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— december 8.

(Csávolszky röpirata.) Csávolszky Lajostól „Mi lesz?” című röpirat jelent meg. — Igen természetes, hogy az alkotmányért küzdő ellenzéknek támadja. Ő, az egykor oly nagy szájjal dolgozó néptribun! Akármint ír ez a tönkrement alak, csak azt kérdik az emberek, hogy Csávolszkyval magával — „mi lesz?”

(A bukás) Lukács György vallás és közoktatásügyi miniszter gyönyörűt bukott a székesfehérvári II. kerületében, a Vizivárosban. Igen sok jó és rossz szójátékot lehetne erről az ügyről kiröppenteni. Azt p. o. hogy a kormánynak ismét eluszott a vízi je. Ellenfele Németh volt, jobban fest a dolog, ha sztráknak hívták volna. Lukácsnak is azt kiáltották tegnap, hogy „nem oda Budapest!” Pártja korainak találta a záróra kitűzését, pedig Bécsben is hamarosan kijelölik a miniszter urak záróráját. — Hát mindezek csupán csak szójátékok. Fődolog, hogy a miniszter ur se játékok a szavával, hanem működik közre társaival együtt azon, a mit kormányraléptükkör ígértek, vagyis a kibontakozás létrejöttét.

(Megfélemlített sajtó.) A nemzetközieseknek van igazuk: megfélemlítették a koalíciós sajtó nagyjából, mert az többé nem meri ostromozni a kormánnyal szövetséges nemzetközieséget. Ezek a lapok pedig ezentúl is ellenállásra ösztönzik a nemzetet. Ki hallgat annak a lapnak az izgatására, a mely azt a néhány napig tartó „nyomort és szenvedést” sem bírja ki, a melyet egy kis sztrájk mért rája?

Erkölcsei nevelés.

— dec. 8.

(0) Korunk erkölcsi süllyedését magában a családban kell keresnünk. Az elhibázott erkölcsi nevelés az oka gyermekeink romlottságának.

A családi életnek manapság nincsen tüzhelye. Vagy ha van is, annyi szakács és szakácsné forgolódik körülötte, hogy a levest rendszeren elsózzák.

Már a házasság szövetsége is ritkán az, a mi azelőtt volt. Nem a szív vonzalma az többé, hanem az önzés és számítás eredménye.

Az anyák már nem anyák többé, a szó legszentebb értelmében, hanem valódi mostohák édes gyermekeikkel szemben.

A tiszta lelkű csecsemő durva kezeiből, anyai szeretet nélkül való emlékből táplálkozik, műveletlen, erkölctelen, gonosz hajlamu személyek jellemét szívja magába. Ha beszélni és gondolkodni kezd, szinte ezekből áll a társaság, ezek az első nevelői, tanítói.

Az anyák, a kik azért nem táplálják maguk a csecsemőt, mert szépségüket féltik, később szinte nem találják érkeztét, hogy gyermekeikkel foglalkozzanak.

Az idegen emlékből táplált és aljas társaságban nevelkedett gyermek természetesen nem is vonzódik oly bensőséggel szülőihez s ennek folytán nem olyan szófogadó, mint az, kit a természet kötelessége és az anyai szeretet vezetése fűz a szülőkhöz. Ezek azután fel nem foghatják, mi az oka, ha a gyermekek engedetlenek, gonosz természetűek, hálátlanok és a szülők iránti tiszteletben szűkülők.

Sokkalta sajnálatraméltóbbak azonban azok az esetek, a mikor a gyermekek saját szülőiktől tanulják a rossz példát. Ha társaságukban olyan szavaknak és tetteknek lesznek fül- és szemtanui, melyek káros befolyást gyakorolhatnak jellemükre.

A szülők legtöbbje ugyanis nem vigyáz arra, hogy miként viselkedjék a gyermekek jelenlétében. Civalognak, indulatoskodnak. Mások sikamlós, kétértelmű dolgokat beszélnek, meg nem gondolván, mennyire szemfüles a gyermek.

Sok apa a gyermek jelenlétében enyeleg más nőszemélyekkel, cseléddel, nevelővel. Másutt a mama udvarolhat magának s a gyermek sokszor lát és hall olyat, a mi megméltatja ártatlan szívét. Hogyan váljanak azután az ilyen gyermekekből jellemes és erkölcsös férfiak és asszonyok!

Vagy pedig mit gondoljon az olyan ifju vagy felserdült leány, ha azt veszi észre, hogy atyja könnyelmű, ledér, kicsapongó életet él, hogy más nőkre tékozolja vagyonát, hogy az anya udvarlókat tart? Milyen iskola ez a fiatal kedélynek? Mire vezet az ilyen példa?

Az ilyen szerencsétlen ifjakkól csak ismét könnyelmű, kicsapongó férfiak, a leányokból hiu, tetszelgős, kacér, erkölctelen asszonyok és rossz anyák válnak, a kiknek bizony jobb lenne nem is alapítani családot, mert maguknál még rosszabb gyermekeket

fognak nevelni és a társadalmat megvetésre méltó egyénekké szaporítani. Hogy miképpen lehetne ezen társadalmi rákfenét gyógyítani? Arra igazán nehéz a felelet. Hiszen a vallás sem biztos remedium az erkölctelenség ellen.

Egyedül a család, a szülők volnának arra hivatva, hogy tanításaik, de legfőképpen saját példájuk által a gyermekek erkölcsi érzetét felköltsék, gyarapítsák, erősítsék. Hogy magzataikat ne bízzák a cselédekre, valamint nem bízzák azokra egyéb kincseiket. Hogy örökön szemmel tartásuk. Saját maguk szavaira és tetteire pedig úgy ügyeljenek, hogy a gyermekek, a kik legszigorubb bírái szoktak lenni szülőiknek, azokban sem kifogásolni valót, sem pedig akármilyen rossz cselekedetre való utmutatást ne lássanak.

A házi szentély igazán szentély legyen, nem pedig az egyenetlenkedés és civakodás tanyája, a ledérség, erkölctelenség fészke!

politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 8.

A politikai válságba a mai nap sem hozott jelentősebb fordulatot. Még ma is sokat beszéltek arról a béke akcióról, amelyet Lukács László volt pénzügyminiszter indított meg. Azoknak, akik még reménykedtek ezen akciónak sikerében, — minden reménységük elszállott ama nyilatkozat után, amelyet tegnap tett Kossuth Ferenc.

Egyébként is a függetlenségi párt nagy része nem hajlandó jelentősebb eredmény nélkül abbahagyni az oly szívós erővel megkezdett és folytatott harcot, s így a békeakciónak kompromisszum alapján nem is lehetett volna sikere.

(Pestvármegyei házán.)

Ma megszáporították az őrséget a vármegyei házán, ahol a renden Beniczky rendőrfelügyelő őrködik. Különben, a nagy izgalom után álmos a vármegye s a mai ünnep a pihenésnek volna a napja, ha nem volna munkatorlódás.

A mai reggeli lapok azt írták, hogy Rómer alispán helyettes kinevezését a közigazgatási bíróság megsemmisítette volna és ezért adta át az aktákat Dubraviczky főjegyzőnek. Tudósítónk a legilletékesebb fórumhoz, magához Laszberg főispánhoz fordult az ügyben, aki szószerint így nyilatkozott:

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Römer alispánhelyettes kinevezésének megsemmisítéséről szóló hír teljesen légből kapott. A közigazgatási bíróságnak nem is volt alkalmja ez ügyvel foglalkozni. Az alispánhelyettes urnak oly temérdek sok a dolga, hogy nem képes ellátni a főjegyzői teendőket is. És ezért az akták egy nagy részét átszignálta Dubraviczky főjegyzőre.

A vármegye hivatalos lapja ma Zlinsky Kálmán tiszteletbeli főlevéltáros, mint szerkesztő nevével jelent meg.

Szabó Géza aljegyző, aki eddig a lapot szerkesztette, azért nem vállalta a szerkesztést tovább, mert Römer alispán helyettes tegnap közlés végett egy okiratot adott át neki, mely az összes polgármestereket, járási főszolgabírókat és előljáróságokat utasítja, hogy a vármegyei pótadókat a m. kir. állampénztárba haladéktalanul beszolgáltassák. Ez a rendelet a hivatalos lap mai számainak élén meg is jelent.

A Kecskeméten megjelenő „Szabadság” című napilap szedői sztrájkba léptek és a lap ma nem jelent meg. Este 9 órakor mintegy 5-600 főből álló szociálista csoport a szerkesztőséget ostromolni kezdte, majd forradalmi dalok éneklésével és a szerkesztőség abcugolásával a tüntetők a nyomdába akartak behatolni. A helyszínére érkezett 30 gyalogos és lovasrendőr a tüntetőket azétkergette.

(Kossuth és az általános választó-jog.)

A ma reggeli lapok azt irták, hogy Kossuth Ferenc a választó-jog dolgában formulát készít Batthyány Tivadar gróf és Vázsonyi Vilmos segítségével. A Magyar Hirlap értesülése szerint Kossuth ezzel egyáltalán nem foglalkozik, mert a választási-jog kérdése a vezérőlbizottság kebelében eldőlt és a vezérőlbizottság működésének alapjául továbbra is a feliratot tekintik.

Ugyanezt fejtegeti Kossuth a Magyarország hasábjain megjelent mai

vezéroiikkében, kijelentve, hogy a felirat, mint koalíciós kormányprogram továbbra is fennáll és tenn kell állania mindaddig, míg azt közakarattal meg nem változtatják. Cikkében ezután még kijelenti Kossuth, hogy az általános szavazati-jog elvének határozottan ártott a nemzetközi szociálisták legutóbbi viselkedése.

(Főispáni kinevezés.)

A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja Soós Zoltán miniszteri titkárnak Bereg vármegye főispánjává való kinevezését.

(Felfüggesztett alispán.)

A belügyminiszter felfüggesztette Farkas Albert marostordavármegyei alispánt, aki Kőrössy megyebeli szolgabíró felfüggesztését eirendelő intézkedését nem hajtotta végre. A vármegye tisztikara erre mai gyűlésén kimondotta, hogy a felfüggesztett tisztviselőket teljes szolidaritást vállal.

A Csokonai-kör felolvasó-ülése.

(Saját tudósítónktól)

— dec. 8.

Disztinált, előkelő közönség töltötte meg ma délután a kollegium nagy tanácstermét, hogy végigérezzék a Csokonai kör második felolvasó ülését.

A Csokonai-kör, a vidék második irodalmi társasága, — lelkiismeretes buzgalommal iparkodik minél diszesebb, tekintélyesebb helyet elfoglalni Debrecen irodalmi életében. Azt a vezérszerepet, amelyre megalakuláskor vállalkozott, hiven és teljes odaadással igyekszik betölteni.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy milyen nemesítő hatással van az általános irodalmi életre az a működés, amelyet a Csokonai kör teljesít.

Igaz, hogy erre a ténykedésre kényszerítve van azon erkölcsi presszió folytán,

amelyet hallhatatlan Csokonainknak szelleme gyakorol reája. De mert ismerünk irodalmi társaságokat, amelyek pusztán csak arra szorítkoznak, hogy tagokat vesznek fel és névjegyeket nyomtatnak, — kétszeres elismeréssel kell adóznunk a Csokonai körnek, mint a mely hivatása teljes magaslátán áll.

Csokonai halálának évforduló napján rendezte első felolvasó ülését. És immáron ma ismét neves írókat állított a felolvasóasztal elé, hogy azt a közönséget, amely színültig megtöltötte a kollegium nagytanácstermét, irodalmi színvonalon álló felolvasásokkal szórakoztassa, nevelje, tanítsa.

A mai felolvasó ülésen elsőben Dr. Csűrös Ferenc kollegiumi tanár értekezett a Csokonai körében divó kollegiumi életről. A szép értekezést, amely abban különbözött a hason műfajoktól, hogy könyved formában, élvezhetően volt megírva, zajos tapsal honorálta a közönség. Ezután Vándor Iván (Várad Aranka urhölgy) lépett a felolvasóasztalhoz, s felolvasta Marika című elbeszélését. Mondanunk sem kell, hogy a közönség minden rétege nemes élvezetet talált az elbeszéléseben, ami Vándor Ivánnak legjobb bizonyíték lehet amellett, hogy kiváló írói talentum.

Nagyon természetes, ez másképp nem is lehet, hogy Szávay Gyula szüni nem akaró tapsvihart aratott felolvasott költeményeivel.

Ismételten teljes elismeréssel kell honorálnunk a Csokonai kör vezetőségének irodalmi izlést fejlesztő igyekezetét.

NAPI HIREK.

Őszi idő télen.

— dec. 8.

Már ez csakugyan sok a jóból, csakugyan elég volna már az esőből.

A miben nyáron szükködtünk, azt úgy látszik az egék most helyre akarják pótolni.

Szomorúan ásitunk ebben a ködös, esős

Ha visszatér. . .

Sirnék, de könny szememből nem fakad;
Panaszra ajszanám, de elszakadt
Lantomnak minden hurja már;
A dal szívemből rég elköltözött
S a mult parázsló romjai között
Csalódott lelkem révedezve jár.

Szeretem őt, ki a porig alázott:

Azoa az estén tenger könybe ázott
Lelkem fehér ruhája . . .
De bár kihült vezérlő csillagfényem,
Még megmaradt egy biztató reményem,
Hogy hozzám visszatér, s én várok reája

Várom, hogy gyilkos szerelemmel telve
Elöttem térdre hulljon vezekelve:
Ezzel kecséget szüntelen az álom,
Pedig ha visszatér, az lesz halálom!

Király Gizi.

Bogáthy, a notárius.

Elbeszélés.

Írta: H. Nagy Jenő.

I.

Nemes Debrecen város lakosságát dobpergés riasztotta fel délutáni álmából. A kíváncsiak a kisbíró köré csoportosultak ki harsány hangon hirdette ki a tanács következő határozatát:

— Adatik tudtára mindenknek, miszerint nemes Bogáthy Péter, nemes Debrecen város notáriusa, hanyagságon kapatva, a tanács határozatának értelmében ezen állásából letétetett s szégyenszemre a város háza előtt pellengérré állítottatik.

A kisbíró tovább vonult, az emberek esodálkoztak a kihirdetésén.

— Bogáthy Pétert hanyagságon érték? Letették a hivatalából?

Az esemény gyorsan elterjedt a városban s általános megdöbbenést keltett, mert Bogáthy Pétert, a notáriust mindezt szerették. Nyalka legény volt Péter, nemhiába szerették bele a szépségéről egész városban híres Csáky Erzsi. Már egy állt a dolog, hogy kisasszony napján egymáséi lesznek a fiatalok s lám ez a házasság is kettétört.

Mindenki sajnálta a notáriust. Mig a városban apróra részletezték a szokatlan s feltűnő esetet, elhagyatott helyen, a város alatt Erzsi és Péter bucsuzott egymástól. A leány keservesen sirt, a legény vigasztalta.

— Ne bánkódj, édes mátkám, majd jobbra fordítja az Isten a dolgunkat. Meg segít, meglátod! Én most elmegyek, nem tudnám elviselni a pelleugérré állítást, ha nem visszajövök még s elviszem magammal az én kedves mátkámat.

— Mit akarsz csinálni Péter? — kérdésközögvén a leány.

— Elmondom a tervem Erzsi, de aztán ne szólj ám róla.

A leány megfogadta, hogy hallgatni fog. . .

— Hát az a tervem — kezdé Péter — hogy főbíró akarok lenni.

A leány csodálkozva nézett fel reá.

— Tudod, hogy Ali itt táborozik a város alatt?

— Tudom — sólt a leány.

— De azt nem tudod mátkám, hogy a multkor, mikor Bösszörmény felől jöttem, mi történt? Elfogtak Ali emberei s a pasa elé vitték. A pasa jó ember volt, nem bántott, sőt ott marasztott. Beszédbe elegyedünk. A pasa úgy látszott megszeretett, mert egyszer azt kérdezte tőlem, nem akarok-e főbíró lenni? — Már hogyne — válaszoltam neki. Ő pedig azt mondta nekem: Ide figyelj, te gyaur! Ha a város kapuit megnyitod nekem, főbíróvá teszek. Nem akartam áruló lenni, nem fogadtam el az ajánlatot. De most bosszút állok a városon! Megyek Alihoz, felajánlom magamat neki! Jaj ennek a városnak! Betörtünk a városba, elfoglaljuk és én leszek a főbíró, te pedig Erzsi, édes mátkám, annak hitves társa.

A leány sáppadt arcán az öröm sugara szállott át. Bogáthy Péter átölelte mátkáját és suttogó hangon szólott neki: — Mátkám, azonban neked is segítségünkre kell lenni. Mikor hírül adom, hogy rendbe vagyok Ali-val, keresd meg a város kulcsát s nyisd meg a város kapuját! Mielőtt az első hó leesik Bogáthy Péter lesz nemes Debrecen város főbírája!

Erzsi reszketve borult Péter vállára.

— Ne félj semmitől Erzsi, magottalmazlak én téged majd mindentől, csak oszt ne felejtöd a város déli kapuját kinyitni!

világban, ember alig van az utcán, a kik mennek, csak úgy usznak a sárban.

És ez mind most télen történik, mikor fagyra, hóra vágyódunk, számkáznai és korcsolyázni.

Lehet hogy ez a locs pocs világ nem sokára meg fog szünni s egyikét nap múlva benne leszünk az erős télen.

Mindez csak vágy most, melyre nap nap után áhítunk, de nem akar bekövetkezni.

Oly sárosak vagyunk, oly piszkosak, annyira unjuk már ezt a puhaságot lábunk alatt és nem tudunk tőle szabadulni.

Gondoljuk csak el, ha még ez soká tart, belé öszüünk ebbe az örökös egyformaságba

Különösen nálunk borzasztó ez.

Bár asztalunk és járdánk van, de ez csak főbb utóinkon van így. Menjünk csak a melletti utcákba, de főleg a külvárosba, ott nyakig vagyunk a sárban, usznak benne, akár csak a felükben, hol ilyenkor még a szomszédokba sem járnak át, legfeljebb falábakon.

Bizony megkönnyörülhetne rajtunk az ég, hogy belé esnénk a rendes kerékvágásba s minden évszak idejében következhettek el.

Ez az őszi idő télen valami borzasztó, nincs hideg, mégis fázik az ember tőle.

+

Napról-napra.

— december 8.

„Laszberg uram, Laszberg uram! . . .“

„Mi bajod van Rómer fiam?“

„Baj esett a tekintélyben . . .“

„Se baj, csak kijár a bérem!“

„Laszberg uram, Laszberg uram,

Meddig bujkál még a sutban . . .“

„Igy ép a főispán bőre,

Kristóffy nyomán — előre!“

Levelet kap Dubraviczky,

Minden aktát már ő visz ki . . .

„Laszberg uram, Laszberg uram!“ . . .

„Hátráljunk hát, Rómer fiam!“

A legény megcsókolta mátkáját s aztán elvágatott.

A leány fájó szívvél nézett utána a messziségbe s csendesen zokogott . . .

II.

Nagy nap virradt nemes Debrecen városára. Kora reggel óta sűrű csapadék vonultak fel a városháza elé. Az emberek hangulata rendkívül izgatott volt, ami mutatja, hogy nem mindennapi dolog történt! Valóban nagy dolog is történt. A szép Csáky Erzsit áruláson kapták. A város kapuját ki akarta nyitni a város alatt téborozó török sereg számára. Ha az éjjeli őrszere nem veszi, végre hajta szörnyű tettét. A vigil feljelentette a leányt s a tanács ma határoz felette. A polgárság élenken vitatta a szomorú esetet. Voltak kik pártját fogták, mondván, hogy Bogáthy iránti szeretetéből tette, de a többség ellene foglalt állást.

— Példásan kell megbüntetni — kiáltották — saját szülő városát akarta elárulni!

A tanácskozás reggeli nyolckor vette kezdetét. Hosszu sorban vonultak fel a városházára a főbíró vezetésével a senatorok. Közül hozták a megkötözött leányt. Minden szem felé irányult. Sápadt arccal, lebontott hajjal s méltóságteljes lépésekkel haladt. Dacára sáppadt arcának, nem látszott rajta, hogy tettét megbánta volna.

A tanácskozás sokáig tartott, de a nép megmaradt helyén. Mikor a Szent-András utcában megköndült a déli harangszó, ki-

— Karácsonyi vásár holnap vasárnap délelőtt 10 órakor a Bikában megnyílik. — Valóságos vásár lesz. Kézimunkák, a legfinomabbtól kezdve a leggyorsruháig minden gondolható célra és alkalomra készítve. — Műiparokkéik igen gazdag választékban, babák, egyszerű és valóban remek kivitelben; festmények, képek, levelező lapok stb. Sok féla étel és ital, igen sok karácsonyfa amely szintén eladásra kerül és a többi tárgyak, amelyekről egyelőre hallgatunk — együttvéve valószínűleg karácsonyi vásárt képeznek. — Végre a helybeli kereskedők tekintélyes rész vétele egy a szemre, mint a legkényesebb izlésre a legmesszebb menő igényeket is képes lesz kielégíteni. Husz fillér a belépti díj ugy délelőtt 10—1-ig, mint délután 4—7-ig. Hétfőn délelőtt 10—1-ig lesz a vásár folytatása, délután 5 órakor pedig kezdődik a sorsolás, melyre igen sok szép és értékes nyeremény van kiválasztva. — Egy sorsjegy ára 20 fillér. — Városunkban éppen ezekért méltán roppant élénk a legszélesebb körökben az érdeklődés, amelylyel a közönség bizalmat érdemlő részről rendezett nagyobb szabású és újabb jellegű vállalkozások iránt szokott viselkedni. Többek óhajára a pártlyok is egyenként a 2 kor. a közönség rendelkezésre lesznek bocsátva. Előjegyzéseket a Bika portása fogad el.

— Bizottsági tag választások. December 19-én zájós napja lesz Debrecennek. 47 városatyát választanak azok helyett, akik sorrend szerint most mandátumokat elvesztettek. Természetesen ezek a kilépő városatyák újra megválaszthatók. A választás színhelyeiről — nyolc kerületről van szó, — továbbá a szavazó lapok színeiről az alábbi adatok szolgáljanak tájékoztatásul: Az I-ik, Csapó-utcai kerület választ 7 városatyát. Választási helyiség kereskedelmi iskola VI. sz. terem. A szavazó lapok kék színűek. A II-ik, Péterfiai kerület választ 8 városatyát. Választási helyiség ev. ref. egyház-épület tanácsterme. A szavazó lapok zöld színűek. A III., Hatvan utcai kerület választ 8 városatyát. Választási helyiség állami főreáliskola tornaterme. A szavazó lapok fehér színűek. A IV-ik, Piac utcai kerület választ 8 városatyát. Választási helyiség, városháza. A szavazó lapok barna színűek. Az V-ik, Varga utcai kerület választ 8 városatyát a

vármegyeházán. A szavazó lapok rózsaszínűek. A VI-ik, Kossuth-utcai kerület választ 8 városatyát az ev. ref. felsőbb leányiskola helyiségében. A szavazó lapok szürke színűek.

— Az Emke választmányának ülése. Az Erdélyrézsi Közművelődési Egylet hajdumegyei és debreceni főnöke a hó 10-én vasárnap d. e. 11 órakor a városháza közgyűlési termében Simonffy Imre elnökölete alatt választmányi ülést tart, amelyen a közgyűlést készítik elő.

— A villamos telep ügye. A városi tanács ma terjesztette fel a belügyminiszterhez a villamos telep ügyében hozott közgyűlési határozatot azon felebbezéssel együtt, amelyet ellene a magyar villamosági r. t. adott be. Ilyeténképen a villamos telep ügyében újabb intézkedések csak a belügyminiszteri határozat leérkezése után tehetők.

— Megkerült ékszer. Mint már jeleztük, hogy a Székely Arthur, József főherceg utca 33. sz. a lakó magántisztviselő kárára elkövetett ékszerlopás tette, Vasári Agnes megkerült. A négyezer korona értékű meghaladó ékszereket a tolvaj özeld Budapest, Szolnokon, Ujpesten, Komáromban és Temesvárt zálogosította el. Bardócz András rendőrbíró 4 napi távollét után ma reggel érkezett vissza az ékszer. Nagyobb részével, melyeket sok fáradsággal és utánjárással sikerült neki megkeríteni.

— Hírek a kamarából. A kereskedelmi miniszter táviratilag értesítette a kamarát, hogy a kisipar részére nyújtandó katonai szállítások ügyében a jelzett tárgyalást szombaton dec. 9-én d. e. 10 órakor tartja meg s arra a kamara titkárát meghívta. Vasárnap dec. 10-én d. e. 10 órakor az összes kamarák titkárai a budapesti kamara termében tartanak a felmerült folyó ügyekben értekezletet. Hétfőn, dec. 11-én d. u. 5 kor pedig a kereskedelmi minisztérium tanácstermében megkezdődik az Orsz. Ipartanács tárgyalása a kivitel kérdéseiről. Ezekre a sorozatos gyűlésekre Szávay Gyula titkár tegnap éjjel Budapestre utazott. A magyar ipartermelés gyermekjáték-áruikkéből a kamara iparmuzeumában rendezendő karácsonyi kiállítás ügyében a máramarosi és

III.

Bogáthy Péter kedvesével bosszút lihegve Alihoz vágatott.

— Hatalmas Uram, dicső Ali — szólott — váltad be most régi ígéreted. Foglald el Debrecent s add nekem alázas szolgáltnak a főbíroságot.

Ali rossz kedvében volt s csak egy feltétel alatt volt hajlandó a várost megosztomolni.

— Mi az az egy feltétel nagy Uram — kérde Bogáthy.

— Ha a leányzót, kit magaddal hoztál számomra átengeded!

Bogáthy elhalványult, majd tűzbe gyuladt az arca.

— Soha! — kiáltotta dacosan.

Ali is nagy haragra gyuladt. Egyfelől a nótárius makacssága ingerelte fel, másfelől a szép leányt mindenáron birni akarta.

— Nem adod, hitetlen gyaur? No megállj!

Intett a csauszoknak s a következő percben véresen hullott le a porba a Bogáthy feje.

— Így jár, ki dacol velem — szólott dühösen a pasa — s magához intette a szép Csáky Erzsit.

A leány egyideig merően nézte a lehullott szép fejet, majd nagyot sikoltva kirántotta kis törét s markolatig döfte szívébe.

Holtan esett le kedvese fejéhez.

— Nem akart élni, mikor kedvese már halott.

lépett a főbíró a városház kapuján s szilárd hangon hirdette ki a tanács határozatát:

— Nemes Debrecen város tanácsa nevében közhírrá teszem, hogy Csáky Erzsébet hajadon, a város ellen elkövetett árulása miatt, a tanács mai határozatának értelmében, pallos általi halálra ítéltetik!

Az asszonyok siránkozni kezdtek a kihirdetés után, a férfiak azonban helyeselve zúgtak fel.

. . . Másnap rengeteg embertömeg ki sérte utolsó útjára a halálra ítélt leányt. Az ítélet végrehajtásának helye a város kapuján kívül volt megjelölve. Mikor már mindnyájan egybegyűltek, a főbíró még egyszer kihirdette az ítéletet. A leány nyugodtan hallgatta végig a tanács végítéletét, majd fellépett a bakó mellé a rögtönzött dombra. A bakó felemelte bárdját és sújtani akart, mikor hihetetlen gyorsasággal egy lovas csapat jelent meg előtte, átvágva magát a bábész kódó tömegben. A bakó megrémülve ejtette ki kezéből a súlyos bárdot. A csapat vezére Bogáthy Péter volt. Megállt kevélyen a főbíró előtt s megvetőleg kiáltotta:

— El leányt, az én mátkámat nem fogja bántani senki! Én, nemes Bogáthy Péter védelmezem meg őt! Vigyázzatok, eljön még a leszámolás napja!

Azzal megfordult, ölébe kapta a leányt s csapatával elvágatott arra, amerre jött. Igéretéről azonban elfeledkezett, nem tért vissza soha. Senki sem hallott többet hirt felőle.

ugocsi iparfejlesztő-bizottságok jelzik, hogy hálásan veszik a kamara figyelemztetését s amit hamarosan tudnak, összeszednek az ott készülő népipari játékokból. Más oldalról felmerült az a kívánság, hogy a kiállítás a vármegyeház vagy városház nagy termében rendezzék, amely termek sokkal alkalmasabbak, mint a kamara muzeumi terme. A kamara értesítette a megkereső egyletet, hogy saját termében hajlandó rendezni a kiállítást. Egyszersmind felvilágosítást küldött be a kamara az „E-s” szerkesztőségének, hogy a hasábjain eltorzítva megjelentetett közleménnyel szemben mi a valóság s ennek következtében azok a különben szépen megírt fejtegetések maguktól megdőlnék. — A kereskedelmi miniszter a kamara előterjesztésére a szatmári cipészeknek közös használatra gépségélyt adományozott, egyszersmind felhatalmazta a kamarát, hogy a máramarosi cipész-termelőszövetkezet birtokába adott kisipari munkagépeknek más érdekelttség részére leendő adományozása iránt javaslatot tegyen.

— **Tilos az iszákosság.** Nagyfentosaú rendeletet intézett Vörös László kereskedelmiügyi miniszter az államvasutak igazgatóságához a szolgálat biztonsága érdekében. A miniszter rendeletében megiltja az üzemszolgálatban működő vasutasoknak a szolgálati idő alatt a szesz italok élvezését. Egyben utasítja a hivatali főnököket, hogy esetről esetre szerezzenek meggyőződést, vajjon a szolgálatba lépő személyzet között nincs-e valaki ittas állapotban, akit a személyi és vagyonbiztonság érdekében a szolgálatától azonnal el kell tiltani.

— **Egy helyes intézkedés.** Az ipartestület előjárósági ülése című tegnapi közleményünkben szó volt arról is, hogy a tanonc-tartó mesterek az ipartestülethez fordultak orvoslásért ama sérelemre vonatkozólag, hogy az iparos tanoncok szakegyleteket látogatnak, sőt maguk is szakegyletet alakítottak. Erre nézve a főkapitány, mint elsőfoku iparhatóság a következő, kétségkívül igen üdvös rendelkezést tette:

Határozat: Tekintettel arra, hogy az 1884. évi XVII. ipartörvény 78. § a szerint az iparhatóság tartozik gondoskodni arról, hogy az iparos tanoncok magaviseletei kellek ellenőrizve legyen; ugyanazon törvény 66. § a rendelkezése szerint pedig az iparostanoncra felelt házi fegyelmi jog illeti meg, vagyis vele a törvény korlátaiban belül feltétlenül rendelkezik és a legnagyobb engedelmességet követelheti meg, másrészt a törvény világos rendelkezése szerint az sem engedhető meg, hogy az iparos tanonc a tanonciskola helyett, a mester tudta nélkül, a szakegyletet látogassa és az iskolai mulasztásokért a legtöbb esetben a mesterek sajátának érzékeny pénzbüntetéssel; a mesterek tudta nélkül fizetnek a tanoncok heti 10 fillér szakegyleti díjat, holott ezen összeggel a tanonc nem is rendelkezik, avagy ha van pénze, azt hasznosabb célra is fordíthatná; végre a hétköznapi esteli szakegyleti előadások látogatásával a tanonc áthágja mestere fegyelmi jogát és nyugodt alvás helyett éjjeli erkölcsstelen viselkedésre ösztönöztetik: a mester tudta és engedélye nélkül lévén tavol a lakástól, legtöbbször kapukulcs hiányában haza sem tudnak menni, avagy a kapu helyett a kerítésekben jutnak fekvőhelyükhöz, az éjszakai felületük folytán pedig a következő nap műhelybeli kötelezettségeiket nem teljesíthetik s erkölcsi érzületük megmérszélyezésére alapul szolgálhatnak: mindezen fentebb felsorolt indokokból fogva, az iparostanoncokat a

szakegyletek látogatásától ezennel a legszigorubbán eltiltom; egyúttal az iparostanoncoknak befoglalása és tőlük heti tagdíj szedésétől, a kihágási eljárás megindításának terhe alatt, a szakegyletek vezetőit is eltiltom, kijelentem egyúttal, hogy az ezen határozatom ellen vétő szakegyletek beszüntetése iránti javaslaton megtevéletől sem riadok vissza; amennyiben pedig az ellenőrzés során az tűnik ki, hogy az iparostanoncok a szakegyletben más harmadik személyek befolyása avagy kényszerítése folytán lépnek be és kötelezettek a heti tagdíj fizetésre és az előadások látogatására: ezen kinyomozandó harmadik személyek ellen is a kihágási eljárást felelősségem teljes tudatában megindítani és azt a legnagyobb szigorral végre is hajtani nem kések. Ezen határozatom a szakegyletek helyiségeiben nyilvános helyen kifüggesztendő az összes iparos tanonciskolában pedig kihirdetendő lesz, elrendezésével pedig a rendőrség büntügyi osztályát ezennel megbízom. Míró az iparostanoncok előjáróságát a kebelében alakult szakegyletek nyilvános gyűlésein leendő kihirdetés végett; Dóczy Gedeon iparos tanonciskolai igazgatót hasonló célból; végre a kőműves, ácsható, cipész, fűmunkás, vas és fém-munkás szakegyletek elnökségeit, a rendőrség büntügyi osztályát ezen határozatom közlésével értesíteni rendelem. Kelt Debrecen sz. kir. város rendőrfőkapitánysága, mint első foku iparhatóság, 1905. évi december hó 2. án. Végül Gyula, rendőrfőkapitány, mint első foku iparhatóság. Bizonyára a komoly törekvésű szakegyletekben is megnyugvással fogadják ezen intézkedést, mert ott be kell látni, hogy az iparostanoncok nem bírnak annyi itélőtehetséggel és felfogással, hogy kellőképen értékelni tudják a szociális eszmék jelentőségét.

— **Tolvaj koldus.** Koldulás a foglalkozása Sommer Sámuelnak, de amikor alkalmá nyílik rá, a tolvajlást sem veti meg. Tegnapi délelőtt a Ganovszky féle, Kossuth utcán levő fűszer kereskedésben próbált szerencsét. Egy üveg rumot akart a vésztolvaj elemelni, de rajtavesztett, mert tetten érték és bekisérték a központra, ahol lezárták.

— **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság hétfőn, december hó 11-én ülést tart, amelyen több fontos ügyet fognak tárgyalni, többek között a Papp László féle 6000 frtos ügyet és az ülésre szóló meghívókat már szétküldték.

— **Családi idyll.** Rostás Ignác néhány hónap óta együtt él Kordován György feleségével Lakatos Marival. Az idilli családi életet megzavarta ma Kordován, aki megzavarta a farságból és váratlanul itthon termelt. — Ebből kifolyólag Lakatos Mari kiadta Rostásnak az utat és eme jeles fordulat páratlanul hangos családi jelenetben csucosodott ki ma délelőtt a Főtéren. Itt ugyanis Kordován és Rostás fűtykösséi intézték el a közök fennfőrgő családi viszályt és a páratlanul izgalmas verekedésben élénk részt vett Rostás Ignác apja, Rostás Sándor, azonképen a már hű feleségé vedlett Lakatos Mari is. — Az óriási nézőközönséget csodított verekedést Kovács rendőrellenőrintézte el azzal, hogy előállította Kordovánt is meg Rostást is. A bekisérés tartama alatt Lakatos Mari elárulta, hogy Rostás az éjszaka egy pompás csikót lopott valahol és a csikó otthon van. A remek sötétpej csikót homlokán fehér csillaggal csakugyan meg is találták a Rostások istállójában. Ugyiát saik azonban, hogy ez a lököcs csak bavező akkordja több más hasonló ügyeinek. Éppen ezért a rendőrség a kínos ügyben tovább nyomoz. A két vetélytárs biztos zár alatt ül.

— **Az elemi iskolák zárva maradnak.** Bár a járványos betegségek már nem dühöngenek annyira, mindamellett a tisztí

főorvos nem tartja még időszerűnek, hogy az elemi iskolákban újra megkezdődjenek a tanítások. Ezzel kapcsolatban sok szó esett a városban arról, hogy a Dóczy leánynevelő intézet elemi osztályaiban egyáltalán nem szüneteltek és nem is szünetelnek most sem az előadások. Erre nézve az szolgáljon felvilágosítással, hogy ott a kanyaró a növendékek egyikét sem támadta meg s ennek folytán a polgármester határozatát, amely az iskolák bezárását rendelte el, — a Dóczy intézetnek nem is kézbesítették.

— **Az eltévedt szerelmes levél.** Levél nincs a fákon — tehát nem suttozhatja; madár nincs az ágon — tehát ki nem danozhatja. . . . „En az avart jártam, tündöve megálltam” . . . csak az avar beszél, mikor bele-belekap a hir szela. . . . Távirathordó áll meg egy ház előtt. Bamegy az udvarra; az udvaron nagy ócóc van: disznótör járja. Kattog a husvágó, sikolt a kalbásztokegő, a katlan alatt lobog a dühös láng, serceg, forr, habzik a zsír. . . . Ki gondolna ilyenkor szeresemre! Ki gondolna a távirathordóra! Miattuk éghet Szt. Pétervár, agyonlöhetik cárt. . . . De ni; a távirathordó az asszonyt keresi! És nem is távirat: — levél. Levél? Ez gyanús! Hah! Desdemóna! . . . Desdemóna, befut a konyhába. — Oihelló utána. — Desdemóna ismeri az irást.

Jaj, ha az ura a kezébe kapja! Ott künn annyi a kifent kés! Biztosan megöli. — Ott a kályha! — Lobog benne a tűz! — Huss bele a levelet. — A férj kétségbe esik: Vége! Elvész a titok nyitja. — De táa még sem! Főlesapja a kályhaját. A boríték már tüzet fogott. Mindegy! Ha elvesz a félkeze is. Belekap a lángokba. Ott van a levél. Még ellehet olvasni.

„Asszonyom! Ekkor — meg ekkor, várom a megbeszél helyen.” (Aláírás helyett.)

Az ügyetlen levélhordó ekkor már rég megugrott. A családi jelenetnek nem volt tanuja. Nem tudai mi történt a kulisszák mögött. — A szegény férjnek támadt egy ötlete; elment a postára, hogy ott megvárja az illető távirathordót. Sétál az előcsarnokban. Lesz három óra: még mindig nem találkozik vele. Lesz négy óra! Lesz öt óra. Az ember csak sétál, csak sétál. — Nem lehet másképp — gondolja magában — postatiztának kell az illetőnek lennie Hisz ezek is csillagot vitelnek. — Hátha meglátja itt magát a csábítót? Szíve biztosan megdobban, megismeri, melyik az. De szíve nem dobban meg, nem jön sem a távirathordó, sem édanének lerombolója. Hat óra lesz. A hivatalt bezárják. Az ügyeletes végre megkérdi: mire vár, mire vár. Az összetört ember, aki mindenkében részvétet tételez föl: vall, mintha gyónna. Elmondja az egész szomorú történetet, a ledér asszony leleplezését, férfi szíve keserűségét, fájdalmát. . . . behivatják a távirathordót. A férj remegve várja: kitáru! hát az orakulum! Mahet ölni! Kiontani a csábító véret. Mert lelke azért sóvárog. A dráma azonban még nem fordul véresre. A távirathordó mint nagyléka, erkölcsi faktor, kész kiadni a levélirót. A következő pillanatban a férj már tudja is, ki tört be családi szentélyébe. A disznótör természetesen abbanmaradt. . . . kalbászának, husnak, ki tudja mi vége lett. . . . Az idő mehe most forralja az eseményeket; valami lesz. Vagy vér — vagy válóper. Falevél nem suttozja, madár nem danozja, csak az ősi szél meséli a szomorú történetet.

— **Drága koronák.** Az európai uralkodók közül legkönnyebb sulyu koronája van az angol királynak. A jelenlegi koronát Viktória királynő számára készítették s bár teljes sulya nem több, mint 2 font, értéke mégis 300,000 font sterling. A korona közepén levő hatalmas zafir még Hódító Vilmostól származik. Ezenkívül még van két

December hó 10 és 11 (vasárnap és hétfőn d. e. 10—1 óráig, d. u. 4—7 óráig hétfőn 5 órakor sorsolás.)

Tömeges látogatást kér a vallás különbség nélkül segélyező szegények javára a **debr. Szt.-Erzsébet egyesület.**

Karácsonyi vásár. Sok száz cikk a legolcsóbb árak: Sorsjáték, hasznos, szép és olcsó árak,

a **Bika disztermében**, hol minden alkalommal hideg és meleg buffet-borkóstoló friss sör, zene nagytársasság.

drága korona, mindkettő 400 000 font sterling értékben. Egyik az, amelyet Napoleon ajándékozott VII. Pius pápának s ebben van a világ legértékesebb smaragdja, a másik pedig szintén egyházi tulajdon s IX. Pius pápa kapta Izabella spanyol királynőtől.

— **A református leányiskola hangversenye.** Tudvalevőleg a „Dóczy“-intézet holnap rendezi az első protestáns estélyét. Jól esik elmondanunk, hogy ezt a hangversenyt Debrecen társadalmá szépen felkarolta, mert a jegyeket már már mind elkapták. Ezzel bizonyára nem csak a leányiskola és annak segítő egyesülete iránti rokonszenvet, a hangverseny iránt az érdeklődést akarta kimutatni, hanem azon kiszivárgott nemes célra is akart áldozni, amellyel a rendezőség nem akart a meghívón kérkedni, t. i. az, hogy sz első okleveles magyar tanítónőnek, Kalocsa Róza elhunyt írónak s igazgatónőnek a sírját díszes márvány emlékekkel, melyre már a tanári kar saját kebelében évek óta gyűjt, jelölje meg. A kik ismerték, s tudják e nemes nő értékét méltányolni, bizonyára sietni fognak emlékének áldozni.

— **A rendőrnök tolvaja.** Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Papi Ferenc rendőrnököt miközben a Hüvelyes utcán hazafelé tartott, valaki megtámadta és két arany gyűrűjét elrabolta. A tettes után Dobos rendőrbiztos nyomozott és rövidesen sikerült is kiderítenie azt Szatmári József helyenküli kitiltott csaposlegény személyében, akinél a gyűrűkről szóló zalogcéduát meg is találták.

— **Iparosok felolvasó ülése.** Fokozott érdeklődés mellett tegnap tartották meg az iparosok második felolvasó ülésüket. Az ipartestület dísztermében szép számmal jelentek meg az iparosok és élénk figyelemmel kísérték a felolvasók előadásait. A felolvasás tárgyát ez alkalommal Zelinger Ede ipartestületi elnöknek „az ipari rajzoktatás“-ról, és Nagy Bélának „az önálló vámterület“-ről szóló fejtegetése képezte. Mindkét előadás felett beható eszmésere fejlődött ki a jelenvoljak között. A legközelebbi felolvasási ülés e hó 14 én csütörtök este lesz az „Iparos-kör“ helyiségében, amikor Horváth Gueztáv óras iparos tart tanulmányos, figyelemre méltó felolvasást az „önálló vámterület“-ről.

— **Revolverses rabló.** Kecskemétről írják: Hétfőn este Nyír-puszta egyik tanya-házába ismeretlen ember tért be szállást kérni. Rácz Pál 18 éves legény és édes anyja megegyedtek, hogy náluk töltsék az éjszakát. Éjjel az ismeretlen Rácz Pál ágyához ment és tarisznyájából revolvért rántott elő és pénzt vagy életet szavakkal azt Rácz Pálra sőtötte. A merénlyőt a sötét szobában nem tudták lefegyverezni és a merénlyő újra lőtt az Rácz Pált a nyakán súlyosan megsebesítette és aztán elmenekült. A rendőrség ma a merénlyőt Magó Szabó Pál személyében elfogta, a ki már tíz évi fegyházat tilt lopásért.

— **LETZTER JOZSEF** fényképesítő, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő lakásban.

— **Iró és dohányzó készletek, gertya és gyufatartók, (aufsatzok) díszlámpák** rendkívül olcsó árak mellett Montze áruházában.

— **Férfi divat ingek** készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 250. és 3 frt. legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divat kalapok Fekete férfidivatüzletében.

— **Érdekes nyilvános árverés** lesz f. évi december hó 13. ándélután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében. A Piac-utca 50 számú ház a Szent-Anna utca sarkán, mely öz. Mentze Henrikné és az ág. ev. egyház tulajdonát képezi: kerül önkéntes nyilvános árverés alá.

— **Két — utcai szobába való — lámpa** eladó. Egyetem u. 9.

— **Szép, jó és olcsó, ez a jelszó** Mentze Henrik újdonságok áruházában Piac utca 50. és Szent-Anna utca sarkán, azért siessünk mielőbb beszerezni szükségletünket ezen jó hírnevű szolid üzletben. Karácsonyra és újévre nagy meglepetés.

— **Hölgyek figyelmébe.** Alkalmi bevásárlás december 31-ig. Rendkívül lezártított áru divatcikkek, selymek, női ruha kelmék, felöltők Molnár Ferenc, (Zádor Lajos utóda) női divattermében. — **Szombat, Vasárnap és Hétfőn kiállítás a „Bika“ dísztermében.**

— **Alföldi Károly** tánciskolájában a második tanfolyam december hó 11 én megkezdődik. — Beiratásokat elfogad lakásán: Péterfia utca 2. szám.

— **A mi szép, jó és olcsó az Mentzénél** kapható.

— **Használja a híres Hajdusági pedrőt.** Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grossz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerár.**

— **Újtöltésű villany lámpák mint önvédelmi eszközök** Mentzénél kaphatók.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az **Iziz** hajszesz. Ké-három heti használat után a leg erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben **Szilcz Ferenc** gyógyszerárban, Piac-utcán.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

Csalás almával.

Becsapott kereskedő.

Elsikkasztott pénzösszeg.

— dec. 8.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni rendőrségnek ma délelőtt egy budafoki kereskedő tett feljelentést Bernáth Simon nevű zsidói illetőségű ügynök és annak felesége ellen, akik ravaszul rázsadték, csalás és sikkasztás útján érzékenyen, nagyobb összeg erejéig megkárosították s azután megszöktek.

Az esetről tudósításunk a következő:

Hónapokkal ezelőtt történt, hogy Polacsek Zsigmond budafoki gyümölcs kereskedő megbízta Bernáth Sándor zsidói lakost nagyobb mennyiségű alma vásárlással, mely célra átadott neki kisebb összegekben összesen 2400 koronát. A megbízatás olyképpen szolgált, hogy Bernáthnak az almát egyenesen Budafokra kell szállítania még pedig rövid időn belül. A szállítás azonban egyre később és amikor a határidőre nem történt meg, a kereskedő türelmetlenkedni kezdett. Felzúllította Bernáthot kötelezettségének teljesítésére, aki erre azt hozta fel ürügyül, hogy az alma nagyon megdrágult és nem szeretne rossz vásárt csinálni. De majd csak rövidesen olcsóbb lesz az és sokkal előnyösebben lehet beszerezni, szóval tete mérs hasznos eredményez a várakozás.

Polacsek Zsigmond a budafoki kereskedő ebben meg is nyugodott egy darabig, de mivel az ügynök ezután még hetek mulva

a füle botját sem mozgatta, hát újból és követőleg többször megegyedte az alma szállítást, végül pedig igen erőlyes hangu levélben követelte a megbízatás haladéktalan teljesítését Bernáth Simon erre össze is vásárolt mintegy 100 métermázsza almát, melyet vasutra tett és el is szállított, de nem Budafokra, s szállítmány rendeltetési helyére, hanem Debrecenbe a felesége nevére, aki akkorra már itt a Hatvan utca 41-ik szám alatt bolthelyiséget bérelt és gyümölcskereskedést rendezett be. Az asszony az ide szállított almát a vasutnál átvette és egyenesen beraktározta s azután nagyban árusította.

A budafoki kereskedő miután a szállítmányt hiába várta, megint türelmetlenkedett, amire Bernáth felvilágosította a dolgról s azzal hitegette, hogy az almát Debrecenben horribilis nyereségre el lehet adni és ezt a körülményt mindkettőjük érdekében kiakarja aknázni.

A furesa manipuláció azonban már akkor gyanusnak tűnt fel a megbízó előtt, aki csalafintaságot sejtve tegnap este egyezteté Debrecenbe temett és kérdőre vonta Bernáthot. Az ügynök igyekezett megnyugtatni a kereskedőt, s megmutatta neki az almaszállítmányt, mely még csaknem érintetlenül hevert a raktárában. A kereskedő azonban kerekén kijelentette, hogy a pénzt követeli és haladéktalanul adja azt vissza neki, különben nyomban feljelentést tesz ellene.

Ekkor az ügynök rimánkodásra fogta a dolgot és arra kérte megbízóját, hogy legalább ma délelőttig várjon s engedje ide neki a pénz megszerzésére. Sok könyörgésre ebbe bele is egyezett Polacsek Zsigmond.

Ma reggelre aztán Bernáth Simon a feleségével együtt eltűnt. A furfangos házaspár rutul rázsadta a kereskedőt. Még az este eladták a birtokukban levő almát, mely megért legalább 2500 koronát, — potom 1000 koronáért Herskovics Ábrahám Hatvan utca 41. szám alatti lakos gyümölcskereskedőnek és az éjj folyamán megjelentek a bafonéken.

A budafoki kereskedő csak reggel értesült az esetről. Először tüvé tette a család házaspár kézrekerítése végett az egész várost, de mikor seholy sem találta, felkereste dr. Kardos Samu ügyvédet, akinek útján megvette a feljelentést a rendőrségen Bernáth Simon és neje ellen sikkasztás és csalás címén. Bardóc András rendőrbiztos már ma este el is indult a házaspár kinyomozására, mely minden valószínűség szerint Szilagy-megye felé vette útját

SZÍNHÁZ.

M Ű S O R.

Szombat, dec. 9.: „Közönyt-Közönnyel“ színmű. (B)

Vasárnap, d. u. dec. 10.: „Eleva örög“ operette. Este „Csöppség“ énekes vigj. Ujdonság.

Hétfő dec. 11.: „Csöppség“ énekes vigj. Ujdonság. (C)

Kedd, dec. 12.: „Csöppség“ énekes vigj. Ujdonság. (A)

Szerda, dec. 13.: „Csapürágók“ operetta. (B)

Csütörtök, dec. 14.: „Kornavillei hangok“ operetta. (C)

Péntek, dec. 15.: „Veér Judith rózája“ regényes színjáték. (A)

Szombat, dec. 16.: „Csöppség“ énekes vigj. (B)

* **Takarodó.** A hatásos porosz katoná darab ma is szép számu közönséget vonzott a színházba. Szabó Irma, Szakács Andor, Békés Gyula, és Győre Alajos arattak nagy teiszést, igazán drámai játékkal.

* **A színház hírei.** „Közönyt-közönnyel.“ Ma este ez a klasszikus vigjáték legkiválóbbja kerül színre, melyben

Zilahy Gyula játsza el egyik kedvenc szerepét. A darab teljes zenei részleteivel meggyőző a zenekart Polgár Sándor dirigálja, a mi szintén röveli az est érdekességét. — „Csöppség.” Vasárnap este újra premierben lesz része a közönségnek. Az idei fővárosi szezon legnagyobb sikerű ujdonsága. Dr. Fényes Samu pompás énekes vígjátéka kerül színre, melyben Szabó Irma játsza a cím szerepét. A darabban játszanak még Zilahy Gyula, Szakács Andor, Arday Ida, Szakácsné, Deéssy Alfréd stb.

TAVIRATOR.

Belépés az alkotmány pártba.

Budapest, dec. 8. Az alkotmány párt tagjainak száma ismét szaporodott egygyel. A pártba ma belépett Markbreit Gyula országos képviselő.

Betörés egy főhercegi kastélyba.

Sopron, dec. 8. Ismeretlen tettes valamely betörést követett el Frigyes főherceg kárára. A betörő behatolva a főhercegi kastélyba, a honnan 10 000 korona értékű ékszert ellopott. A rendőrség nyomozza.

Installáló közgyűlés.

Makó, dec. 8. Cseresznyés főispán az installáló közgyűlést december 16 ára összehívta.

A posta sztrájk

Berlin, dec. 8. A kormány határozott magatartása és a posta- és távirószolgálatok szövetségének a munkásküldetés tanácsához való csatlakozása a sztrájk végének közeledését jelenti. Ez volt az uralkodó véleménye a tegnapi minisztertanácson is, amely elhatározta, hogy ragaszkodik ama kijelentéséhez, hogy a posta- és távirószolgálatok szövetségének megalakulását nem engedélyezi. A pétervári postavezető elrendelte, hogy mintegy 200 postahivatalnokot lakosságunk ki a postaépületben levő lakásukból és 323 postahivatalnokot és 800 levélhordót elbocsátott. A sztrájk befejeztével a levélhordókat visszaveszik, a hivatalnokokat azonban csak akkor, ha a sztrájkban nem vittek vezető szerepet. Dec. 6-án a postatisztviselők egy része újra munkába állott. — A finnországi posta- és táviróhivatalnokok határozottan visszautasították az orosz munkásokhoz való csatlakozást. Dabasov tengernagyot Moszkva fő kormányzójává nevezték ki.

Budapesti gabonatörzs.

Budapest, dec. 8.

Ünnep miatt zárva.

Szerkesztői-posta.

Delta. A hisztéria kedélybántalom, mely a jellem és hangulat rendelleneségein kívül számos testi, úgy mozgási, mint érzési tünetnyel is mutat. E bántalom leginkább nőknél, ám serdülő korban a férfiaknál is mutatkozik. Mindkét nemnél észlelhető már a kora gyermekkorban is. A hisztikus egyének könnyen szuggesztívak, ingerlékenyek, legcsekélyebb okból haragba, huskomorságba, épp így esnek azonnal féktelen vigasságba is. Hangulataik folyton hullámzóak. A baj néha elmezavarrá fokozódhat, valamint van kis és nagyfokú hisztéria is. Nem egyszer nemi okok idézik elő; ilyenkor fejfájással, szédüléssel, álmatlansággal és az érzéki vagy ellenállhatatlanságban jelentkezik. Az orvosok most szuggesztíóval, lelki kezeléssel, villamosággal, légváltással, vizgyógyomással, sokszor hipnotizmussal, vérszegénység esetén pedig vasadagolással sat. gyógyítják. Orvos és a beteg hozzátartozóinak önfeláldozó gyöngédsége elmaradhatatlanok:

S. B. Nem húzták ki.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 72

IX.

Himnusz.

— Nem kérdezte. Azt hittem, fájdalom-burokat érintek. Vagy hogy tudakozódott valakitől. Talán a kis Victorisztól . . .

— Nem levelezek vele.

— Vagy igaz! Lásd, ennek a fiúnak romlása csakugyan a maga lelkére súlyosodik. Tele volt reménnyel, tele lelkesedéssel. Önt szerette, még jobban tőle nemzetét: csak is ennek áldozhatta föl szerelmét. Önt elvesztette, hallotta elpártolását és végkép elkeseredett. Ivásnak adta magát; végkép elzülött az emberiségre és önmagára nézve. Ha ugyis remélt bajtotta már sirba kimondhatatlan nagy csalódása.

Jenőről is szökött volna Elza, de a szép asszony nem kérdőzködött tovább. Elza oly kíméletes volt, hogy egyetlenegy kérdéssel sem terhelte. Mit is felelhetett neki? — Millicios kérője akadt, nőül ment hozzá. A kedvéért német színházra lépett s a pompa, fény, a díszesség napjaiban megfélemezte mindenről, a mi valamikor betöltötte szívét. Mily kevés hírneves ember veszi észre, hogy tőle remények romlaj, csalódott szívek vere csöppjein keresztül ragadja a szerencse szekeré Györgye is, könnyelmű színész volt ő is, mint a többi. De Jenő . . . szegény Jenő . . . A művész nem merte nevet még egyszer kiejteni. Idegesen összerázkódott s fázósan vonta összebb nagyértékű felöltőjét. Igazi megváltás volt az, mikor az indulást jelezték. Komornája besietett, intézkedett csondajairól. — A művész még egyszer kezét nyújtott Elzának és hideg meghajlással elváltak.

Egy irányban utaztak, de nem ültek közös kocsi. Mirek? Elég volt ebből egy állomás. A többi állomásra együtt, de meg sem egymás társaságában ragadja már szelek és viharok gyorsaságával a vasút és a végzet! . . .

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlés 62. szám. (B)

Debrecen, szombat, 1905. dec. hó 9-én:

Közönyt-közönynyel.

Énekes vígjáték.

S Z E M É L Y E K:

Barcelona örökös grófja	Deéssy Alfréd.
Diána, leánya	J. Csáder Irén.
Cinthia, unokahuga	Almássy Lola.
Fenisse, udvarbölgy	Polgár Ilonka.
Carlos, Urhol grófja	Szakács Andor.
Besime hercege	Ternyei Lajos.
Don Gaston, Fox grófja	Krasznay Erző.
Polilla — vagy Molly	
elméző	Zilahy Gyula
Laura, kóróna	Szabó Irma.

Holnap, vasárnap, dec. 10-én: két előadás:

Délután: Este:

A Z E L E V É N Ujdonság!!

Ö R D Ö G. C S Ö P P S É G.

Operette. Énekes vígjáték.

NYAVALYATÖRÉSI

E nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szer-
ed, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a
szabad. „Maffyu gyógyszerár” által Majaa-Frankfurt.

Nyilt-tér.

szárad és folyékony
Targit Szappan
Glycerin. a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindentől kapható.

Glycerin szappan

egy felnőttnél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a legkíméletesebb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Cuzstáv, Schandlbauer stb. . . által legjobban használt.

271—1905.

Értesítés.

Alóírott előjáróság ezennel értesíti a debreceni izr. szent egylettagjait, hogy az egylet választóinak az 1906-ik évre érvényes betűrendes névjegyzékét az alapszabályok 74 és 75. §-ai értelmében összeallította és azt **f. évi december hó 20-ik napjáig** az egyleti iródban (József kir. her. u. 26. szám.) közzemlére kitétte, mely idő alatt akár jogosulatlan kihagyás, akár jogtalan felvétel miatti felszólamlások ugyanott írásban benyújthatók.

Debrecen, 1905. december hó 8-án.

A debreceni izr. szent-egylet előjárósága.

„Hollandi gyomorcsépp”

a legkíméletesebb háziszér minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üvegehez.

Kéznél tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik **tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak**, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp” ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárban

DEBRECEN, városházzal szemben.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget ér-
tesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kéz-
elöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m.
t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,

DEBRECEN, Városháza.

Nagyérdemű közönség!

Az az általános, — megtisztelő — pártfogás, mellyel 24 év óta fenálló üzletemet széleskörű vevőközönségem szerencsételte, engem nem csak arra kötelezett, hogy berendezkedésemet is raktáramat is a legmodernebbül megnagyobbítsam, hanem arra is, hogy a jövőben — következetesen eddigi elveimhez — még jutányosabban, kettőzött gondossággal, ugyanoly szolid alapon legyek szolgálatára pártfogóimnak.

Midőn ez uttal is hálás köszönetet mondok nagybecsű pártfogásáért, alásan kérem avval a jövőben is szerencsételtetni.

Legmélyebb tisztelettel

Löfkovits Arthur, órás, ékszerész Debrecen.

!!! Nagyarányu gyönyörű új berendezésem s óriási új raktáram szives megtekintésére tisztelettel felkérem. !!!

EGY

HONAPIG

TELJESEN INGYEN!

A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSAG politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: AZ UJSAG-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. AZ UJSAG gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. GYÖNYÖRŰ HUSVETI ALBUM! Megrendelési cím: AZ UJSAG kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54 szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli AZ UJSAG. Ujonnán belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

Védjegy: „Horgonyt”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pattéka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szornak bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűtéseknel bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt borászláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegben 90 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerháza
25 „Arany országhoz”, Prágában.
Előzetesbeszélgetés: 5 óra, Mindennap szombat 6 óráig.

Szőlővessző

A világhírű
„Delawáre”
adja a legjobb bort!
Oltani permetezni nem kell!
szőlőszet kincse.
A phyloxera ellen áll!
Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.
Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű szőlőgyökereket
Delawáre vessző eladás
Cím:
Észgyártó és Takács
Telep: Alsó-Segesd.
Központi iroda: **Felső-Segesd**
Somogy-m.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsüldöndök; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vérűztetők; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pirulák.

Székszorulás
legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odón. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Eladó gőzmalom.

A debreceni Első Takarékpénztár a tulajdonát képező közvetlen a város alatti és a m. á. v. vonala mellett fekvő u. n.

Barcsai-féle gőzmalmot

a vele járó 2366 négyszögöl telekkel a benne található összes felszerelésekkel együtt — igen kedvező feltételek mellett eladja. Az eladás tárgyát képező malom azonnal átvehető. Bővebb értesítés nyervehető alulírott igazgatóságnál.

Debreceni Első Takarékpénztár
Igazgatósága.

Egyedüli gőzbutorgyár
Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a leg egyszerűbbtől a fényűzőség a leg szolidabb kivitelben legjuttányosabban kaphatók.

KILLER EDE
cs. és kir. udvari szállító.
Debrecen, Főter.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.
A debreceni ref. egyház küldöttsége.

Öltözködjünk

jól és olcsón a Magyar és Angol posztó gyárak készítményeinek d u s r a k t á r á b ó l.
Menjünk
Ranunkel H. és Fia
posztó nagykereskedőhöz.

Os. és kir. Szabadalmazott
Milly-Gyertya-Szappan és Glycerin-Gyár.

Sarg F. A. Fia és Társa, Bécs.
cépez és kir. udvariszállító
IV. Allee-gasse 24

Milly Gyertya

Gramm 150 rendű
minden szíj gyertya „MILLY” és a NAP védjeggyel van ellátva.

Czímke és az a szíj „Milly” törvényileg védve. Utánzásoktól óvakodjunk.

FLEISCHER és TARSA

gépgyára és vasöntödéje
KASSAN, Vám-utca 44-ik szám.
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen:

- Szecsavágókat kéz- és járgányhajtásra
 - Répvágókat s tengeri morzsolókat,
 - Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,
 - Olajmag zuzókat,
 - Örlő és daráló malmokat,
 - Teljes malom-berendezéseket,
 - Progress-tisztító-gépeket, liszt osztályozó hengereket,
 - Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket, és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket stb.
 - Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.
 - Bizományaink árjegyzékét kívánatra küldjük.
- Sesztina Lajos** urnál Debrecenben.
Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.